

Maltské vyhlásenie členov Európskej rady o vonkajších aspektoch migrácie: riešenie problému trasy cez centrálnu Stredozemie

1. Víťame úsilie maltského predsedníctva zamerané na dosiahnutie pokroku vo všetkých prvkoch komplexnej migračnej politiky EÚ a podporujeme ho. Opätovne potvrdzujeme svoje odhodlanie konať tak, že budeme v plnej miere dodržiavať ľudské práva, rešpektovať medzinárodné právo a európske hodnoty a spolupracovať s Úradom vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu (IOM).

2. Kľúčovým prvkom udržateľnej migračnej politiky je zabezpečenie účinnej kontroly našich vonkajších hraníc a zastavenie nelegálnych tokov do EÚ. V roku 2016 sa počet prichádzajúcich migrantov znížil na tretinu v porovnaní s úrovňami v roku 2015. Aj keď nápor pretrváva, počet migrantov prichádzajúcich na trasu cez východnú Stredozemie poklesol v posledných štyroch mesiacoch roku 2016 v medzročnom porovnaní o 98 %. Aj naďalej sa budeme usilovať o dodržiavanie vyhlásenia EÚ a Turecka a vykonávanie všetkých jeho aspektov v plnej miere a bez diskriminácie, ako aj o poskytovanie neustálej podpory krajinám nachádzajúcim sa pozdĺž západobalkánskej trasy.

3. Zistilo sa však, že trasou cez centrálnu Stredozemie prišlo v roku 2016 viac ako 181 000 migrantov, pričom počet osôb, ktoré na mori prídu o život alebo je nezvestných, dosahuje od roku 2013 každoročne nový rekord. Vzhľadom na to, že v roku 2017 prišli o život už stovky osôb a že sa blíži jar, sme odhodlaní prijať dodatočné opatrenia na výrazné obmedzenie migračných tokov na trasu cez centrálnu Stredozemie a na narušenie obchodného modelu prevádzachov a zároveň zostať ostražití, pokiaľ ide trasu cez východnú Stredozemie i ostatné trasy. Zintenzívňujeme našu spoluprácu s Líbyou ako hlavnou krajinou odchodu, ako aj s jej severoafrickými a subsaharskými susednými krajinami.

4. Rámec partnerstva a akčný plán z Valletty nám umožnili prehĺbiť prostredníctvom pevného partnerstva založeného na vzájomnej dôvere dlhodobú spoluprácu s niekoľkými partnerskými krajinami, a to aj v oblasti základných príčin migrácie. Táto práca už prináša výsledky a zintenzívni sa. Zároveň si však naliehavosť situácie vyžaduje, aby sa na regionálnej úrovni bezodkladne prijali dodatočné operačné opatrenia, pričom sa má uplatňovať pragmatický, flexibilný a individuálny prístup, ktorý bude zahŕňať všetkých aktérov pozdĺž celej migračnej trasy. V tejto súvislosti víťame spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky s názvom „Migrácia na trasu cez centrálnu Stredozemie. Riadenie tokov, záchrana životov“.

5. Úsilie o stabilizáciu situácie v Líbyi je teraz dôležitejšie ako kedykoľvek predtým a EÚ spraví všetko pre to, aby prispela k dosiahnutiu tohto cieľa. V Líbyi má kľúčový význam budovanie kapacít pre orgány, aby mohli získať kontrolu nad pozemnými a námornými hranicami a bojovať proti tranzitným činnostiam a prevádzachstvu. EÚ sa bude naďalej zasadzovať o dosiahnutie inkluzívneho politického riešenia v rámci líbyjskej politickej dohody a bude podporovať predsednícku radu aj vládu národnej jednoty podporovanú OSN. Ak je to možné, EÚ a členské štáty takisto zintenzívnia spoluprácu s líbyjskými regionálnymi a miestnymi komunitami, ako aj s medzinárodnými organizáciami, ktoré pôsobia v krajine.

6. Prioritu budú mať tieto prvky:

a. výcvik, vybavenie a podpora líbyjskej národnej pobrežnej stráže a ďalších príslušných agentúr. Doplnkové programy EÚ v oblasti výcviku sa musia urýchlene zintenzívniť, nielen pokiaľ ide o ich intenzitu, ale aj ich počet, pričom sa má začať s tými, ktoré sa už realizovali v rámci operácie SOPHIA, a to s využitím skúseností získaných pri ich realizácii. Je potrebné zabezpečiť, aby financovanie a plánovanie týchto činností bolo udržateľné a predvídateľné, a to aj prostredníctvom stredozemskej siete Seahorse;

b. ďalšie úsilie o narušenie obchodného modelu prevádzachov prostredníctvom posilnenej operačnej činnosti, a to v rámci integrovaného prístupu zahŕňajúceho Líbyu a ďalšie krajiny na tejto trase, ako aj príslušných medzinárodných partnerov, zangažované členské štáty, misie a operácie SBOP, Europol a európsku pohraničnú a pobrežnú stráž;

c. podpora – tam, kde je to možné – rozvoja miestnych komunít v Líbyi, najmä v pobrežných oblastiach a na líbyjských pozemných hraniciach nachádzajúcich sa na migračných trasách, s cieľom zlepšiť ich sociálno-ekonomickú situáciu a zvýšiť

ich odolnosť ako hostiteľských komunit;

d. úsilie vynakladané spolu s UNHCR a IOM na zabezpečenie primeraných prijímacích kapacít a podmienok pre migrantov v Líbyi;

e. podpora IOM vo výraznom zintenzívňovaní činností týkajúcich sa asistovaného dobrovoľného návratu;

f. posilňovanie informačných kampaní a osvetových činností určených pre migrantov v Líbyi a krajinách pôvodu a tranzitu, a to v spolupráci s miestnymi aktérmi a medzinárodnými organizáciami, najmä s cieľom bojovať proti obchodnému modelu prevádzzačov;

g. poskytovanie pomoci na účely zníženia tlaku na pozemných hraniciach Líbye, spolupráca s líbyjskými orgánmi, ako aj všetkými susedmi Líbye, a to aj prostredníctvom podpory projektov, ktorými sa posilňujú ich kapacity riadenia hraníc;

h. sledovanie alternatívnych trás a možných odklonov v aktivitách prevádzzačov, a to prostredníctvom spolupráce so susedmi Líbye a s krajinami, ktoré patria do rámca partnerstva, a s podporou členských štátov a všetkých príslušných agentúr EÚ, ako aj sprístupnením všetkých potrebných nástrojov dohľadu;

i. pokračujúca podpora snáh a iniciatív jednotlivých členských štátov, ktoré sa v Líbyi priamo angažujú; EÚ v tejto súvislosti víta memorandum o porozumení, ktoré 2. februára 2017 podpísali talianske orgány a predseda prezidentskej rady Sarráždž, a je pripravená podporiť Taliansko pri jeho vykonávaní;

j. prehĺbenie dialógu a spolupráce v oblasti migrácie so všetkými krajinami susediacimi s Líbyou vrátane lepšej operačnej spolupráce s členskými štátmi a európskou pohraničnou a pobrežnou strážou zameranej na predchádzanie odchodom a riadenie návratov.

7. Tieto ciele musia byť podporené potrebnými zdrojmi. V súlade s akčným plánom z Valletty Európska únia posilňuje začlenenie oblasti migrácie do svojej oficiálnej rozvojovej pomoci pre Afriku, ktorá v rámci tohto rozpočtového obdobia dosahuje 31 miliárd EUR. Niektoré z uvedených činností sa môžu financovať v rámci už prebiehajúcich projektov, najmä projektov financovaných podľa potreby prostredníctvom trustového fondu EÚ pre Afriku, v rámci ktorého sa mobilizuje 1,8 miliárd EUR z rozpočtu EÚ a 152 miliónov EUR z príspevkov členských štátov. Pokiaľ ide o pokrytie najnaliehavejších potrieb financovania v súčasnosti a počas celého roka 2017, vítame rozhodnutie Komisie mobilizovať na úvod dodatočných 200 miliónov EUR pre časť fondu určeného pre severnú Afriku a uprednostňovať projekty v oblasti migrácie týkajúce sa Líbye.

8. Naďalej budeme rozvíjať našu vonkajšiu politiku v oblasti migrácie, aby bola odolná voči budúcim krízam. Identifikujeme potenciálne prekážky, napríklad v súvislosti s podmienkami, ktoré musia byť splnené na účely návratu, a posilníme kapacity EÚ v oblasti návratov, pri dodržiavaní medzinárodného práva. Vítame zámer Komisie urýchlene predložiť – ako prvý krok – aktualizovaný akčný plán týkajúci sa otázky návratov a poskytnúť usmernenia na to, aby EÚ a členské štáty efektívnejšie vykonávali návraty, ako aj na účinnú readmisiu, a to na základe platného *acquis*.

9. Dohodli sme sa, že budeme konať rozhodne a rýchlo, aby sme dosiahli ciele stanovené v tomto vyhlásení, a vyzývame všetkých aktérov, aby tiež pracovali na ich dosiahnutí. Vítame zámer maltského predsedníctva v úzkej spolupráci s Komisiou a vysokou predstaviteľkou predložiť pri najbližšej príležitosti Rade na tento účel konkrétny plán vykonávania s cieľom pokročiť v práci a zabezpečiť dôkladné monitorovanie výsledkov. Európska rada na svojich zasadnutiach v marci a júni preskúma na základe správy maltského predsedníctva pokrok dosiahnutý v rámci celkového prístupu.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press